

Eladó keresetére már most a vételárat ugyan valorizáltan itélték meg (Kuria V. 1800/1926., 1927. III/40., JH. 568. sorsz.), de nem az ilyenkor szokásos 100%-ban, hanem csak kb. 37%-ban (!). Egyebek mellett nyilván az a sugallat is dolgozott, hogy ha vevők a tervezett kölcsönt megkapják, úgy annak valorizálatlanul visszafizethetése révén még ennyibe sem jött volna nekik az ingatlan. Mégis kétségbe lehet vonni, vajjon méltányos-e az eladóra ilyen súlyos hátrányt (damnum emergens!) háritani amiatt, hogy a vevőknek a háboru miatt nem sikerült egy remélt előnyhöz (most tehát cessans lucrumhoz) jutniuk.

b. gy.

Osztó-ítélet. Hertzfeld hollandi ügyvéd (jelenleg a saarlouis-i vegyes bíróság bírása) és Zeiller, a lipcei Reichsgericht bírása, évek óta heves irodalmi propagandát fejtenek ki abban az irányban, hogy bizonyos esetekre adassék meg a bírónak az a jog, hogy oly ítéletet hozzon, aminő egyességet ő látna helyénvalónak a felek közötti jogvita elintézésére. A mozgalomról bővebben irtam a fenti címmel a Jogtudományi Közönyben. Tipikus esete az osztó-ítélet szükségességének — a németek Vermittelndes Urteil-nek nevezik — perbeli tényállás kényszerű, el nem távolítható tisztázatlansága: a ténybeli „non liquet” esetei. A kir. Kuria elé került nemrégiben egy érdekes válfaja a tisztázhatatlan tényállásnak. Felperes 973 hl. bort vásárolt, amelyet utóbb saját hordóiba átféjtett, és az általa bérelt pincébe szállított. Ezt a bormennyiséget a felperes az alperesnek zálogul leköttötte. A távoli helyen lakó alperes váltalta a bor gondozását. Az idők folyamán a borban hiány keletkezett és pedig a bor természetes apadásán felül még két okból, amely okok közül az egyik felperest terheli (a rozoga hordókba való átféjtés csurgást eredményezett), a másik ok alperest terhelve (mert alperes gondozási kötelezettségének nem tett eleget). Az irányadó tényállás szerint az alperest terhelt hiánynak aránya épp úgy nem állapítható meg, mint a hordók állapotából kifolyóan a felperest terhelően előállott hiányé.

A Kuria minden elméleti excursio nélkül kimondotta, hogy „a feleket kölcsönösen terhelő kár arányának bizonytalansága mellett megfelel az anyagi jognak a borhiányért való felelősségnek a felek közt egyenlő arányban történt megosztása”. (P. IV. 7316/926.)

Az osztó-ítélet barátainak szemében ez a döntés elvi igazolásul szolgál álláspontjuk mellett. A non liquet tényállásokból más kivetető ut, mint az igények egyességi kettévágása, — gyakorlatilag nem is képzelhető. A Kuriát bizonyára nem az elméleti szempontok vezették, hanem az osztónös gyakorlati érzék, amely egyébként nemcsak ennek az ítéletnek, de az osztó-ítélet elméletének is alapja.

B. S.

Kikötött nagyobb kamat továbbfolyása késedelemben. Hogy judikaturánk a magas kamatokat nem favorizálja, az köztudomású. De amit maguk kamattörvényeink világosan megadnak a hitelezőnek, legalább azt nem szabadna esorbítani. Pedig ez is előfordul. Szolgáljon például a következő eset (Kuria VII. 2597/1926. sz., 1927 jan. 20-ról, HD. XX. k. 8. sorszám): Buzakölcsön mellett évi 21% buzakamat volt kikötve. Hogy a bíróság a lejáratig csak évi 8%-ot ismert el, azon nincs